

تباعات اجتماعی بیکاری جوانان

«همه چیز زیر سر بیکاری است!» کارشناسان می‌گویند از بالا رفتن آمار سرقت و نزاع در جامعه گرفته تا مشکلات خانوادگی، يك سر ماجرا به بیکاری ختم می‌شود ...

سلامت نیوز: #171 همه چیز زیر سر بیکاری است! کارشناسان می‌گویند از بالا رفتن آمار سرقت و نزاع در جامعه گرفته تا مشکلات خانوادگی، يك سر ماجرا به بیکاری ختم می‌شود و کوچک شدن سفره‌ها، سقف‌هایی که در زیر آن پدر، شرمندۀ کودکانش است و مادر، چشمان خیس از اشکش را از دیگران پنهان می‌کند. چهاردیواری‌هایی که احتمال شکسته شدن حرمت‌ها در آن بسیار است چرا که ردپای بیکاری و فقر در بالا رفتن 7 درصدی آمار طلاق نیز مشهود است.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از تهران امروز؛ آماري که این روزها نگرانی همگان را در پی داشته است. همه این مسئله‌های اجتماعی را که کنار هم بگذاریم دست‌ها به سوی دکمه آژیر قرمز می‌رود تا هشداری باشد برای آمار بیکاری و ناتوانی مالی در خانواده‌ها و تأثیرش بر مشکلات خانوادگی. با يك نگاه به جامعه می‌توان جوانان تحصیلکرده‌ای را دید که یا به دلیل بیکاری امکان ازدواج برایش مهیا نشده یا بیکاری تیشه بر ریشه زندگی مشترکشان زده است.

بیکاری بر ریشه خانواده تیشه می‌زند

هرچند این روزها شرایط اقتصادی سبب شده بسیاری از خانواده‌ها سفره‌ای کوچک‌تر در خانه‌هایشان پهن کنند اما همیشه سکه دو رو دارد. جامعه‌شناسان می‌گویند روی دیگر این سکه افزایش آسیب‌های اجتماعی است. پژوهش‌های علمی نشان می‌دهد از آنجایی که بی‌سامانی و تلاطم اقتصادی سبب مستعد شدن افراد در ارتکاب جرم می‌شود، در مناطقی که به واسطه خشکسالی یا تعطیلی يك کارخانه، آمار بیکاری افزایش می‌یابد، تشدید جرم، آسیب‌های اجتماعی و کاهش سطح امنیت حرف اول را می‌زند. آمارهای رسمی هم مهر تاییدی است بر این ادعا. سرقت‌های خرد افزایش یافته‌اند و نزاع و درگیری در کشور بیشتر شده است.

همین که زندان‌های کشور با کمبود فضا مواجهند نشان می‌دهد تعداد مجرمان رو به افزایش است. اما با استناد به این گفته غلامحسین اسماعیلی، رئیس سازمان زندان‌ها که 68 درصد زندانیان کمتر از يك‌ماه در زندان هستند، می‌توان نتیجه گرفت که پای این زندانیان عموماً به دلیل جرم‌های کوچک به زندان باز می‌شود. پیش از این نیز سید باقر حسینی، نماینده زابل به تهران امروز گفته بود: #171 در زندان زابل زندانیان جوانی را دیدم که به دلیل سرقت احشام ناشی از فقر، به زندان افتاده بودند.»

بیکاری مترادف با بی‌درآمدی

به نظر می‌رسد آسیب‌های اجتماعی زخم‌هایی بر پیکر جامعه هستند که اگر ریشه‌ای درمان نشوند، هر چند وقت يك‌بار سر باز می‌کنند. دکتر بهرام بیات جامعه‌شناس تأثیر بیکاری و فقر را در آسیب‌های اجتماعی بسیار محرز می‌داند. او در گفت‌وگو با تهران‌امروز می‌گوید: #171 برای تشریح این رابطه همان حدیث معروف از امیرالمومنین (ع) کافی است که فرموده‌اند: فقر از در که وارد شود، ایمان از پنجره خارج می‌شود که از بعد جامعه شناختی منظور از ایمان همان استخوان‌بندی و شاکله نظام خانواده و البته حفظ آن است. بنابراین بیکاری و به‌دنبال آن فقر سبب می‌شود نظام خانواده خدشه‌دار شده و مستعد بروز ناهنجاری‌ها شود.» او ادامه می‌دهد: #171 کار چند ویژگی برای افراد جامعه دارد. نخست آنکه منبع درآمد برای خانواده است و پدر بیکار یعنی خانواده بدون درآمد! برخی جامعه‌شناسان مفهومی تحت عنوان مشغولیت را مطرح می‌کنند. یعنی مدیران باید تك تك افراد جامعه مشغولیت ایجاد کنند آن هم در قالب مشغولیتی که به صلاح جامعه باشد و نیازمندی‌های افراد را نیز از عایدی آن برطرف کند.»

به گفته دکتر بیات اگر مدیران به دست افراد جامعه کار ندهند، آنها کار دست مدیران می‌دهند! او ادامه می‌دهد: #171 البته معنای کار دوم بسیار متفاوت با معنای کار اول است. این به آن جهت است که بیکاری باعث بسیاری از مشکلات و ناهنجاری‌ها در خانواده‌ها

و به دنبال آنها در جامعه می‌شود. مثلاً اگر بخواهیم خوشبینانه آمار بدهیم باید بگوییم 80 درصد سرقت‌های صورت گرفته در کشور از روی بیکاری است.»

ناکامی و استرس، دو سوغات بیکاری

دکتر حسن عماري مدرس دانشگاه و روان‌شناس اجتماعي نيز در گفت‌وگو با تهران امروز می‌گوید: «#171 فقر و بیکاری مسئله‌ای اجتماعي است که تاثیرش در زندگي خانوادگي، در دنياي مدرن معنا پيدامي‌کند. يکي از اين تاثيرات ناکامي در درون خانواده است. وقتي زن و مرد و فرزندان به آنچه می‌خواهند، نرسند، ناکامي در رسيدن به مطلوب‌ها رخ داده است. با توجه به تغيير سبک زندگي به سوي مصرف‌گرایی اين روزها بيشتر خانواده‌ها خواسته‌هايشان ارتقای موقعيت شغلي، موقعيت اجتماعي و طبقه اجتماعي است که رابطه مستقيم با ثروت دارد.»

خانواده نخستين نهادی است که انسان در آن اجتماعي شدن را می‌آموزد. آموزه‌های خانواده درست مثل نقشي که بر سنگ حك شده باشد تا آخر عمر با انسان باقی می‌ماند. شايد به همين دليل است که خانواده مقدس‌ترين نهاد در اسلام است. اما به گفته دکتر عماري فقر و بیکاری و به دنبال آن بروز ناکامي در خانواده سبب بروز اختلالات رواني می‌شود. «اختلالاتی که در سال‌های گذشته آمار تامل‌برانگیزی از آن در رسانه‌ها منتشر شده است. 21 درصد ایرانی‌ها دچار اختلالات رواني هستند و اين يعنی از هر 4 ایرانی يك نفر با اين نوع اختلال دست و پنجه نرم می‌کند تا تاثيری منفی بر شاخص سلامت کشور داشته باشد. از اين رو ديدن نزاع‌ها و دعواهای خیابانی زیر آسمان اين شهر منظره‌ای دور از ذهن نیست.

او ادامه می‌دهد: «#171 فقر و بیکاری در نهاد خانواده مجموعه‌ای از استرس‌ها را به دنبال دارد. استرس‌هایی که از آن گریزی نیست. تحقیقات می‌گویند استرس، مادر بسیاری از بیماری‌هاست. اين افراد عموماً در زندگي آینده خود دچار مشکلات شخصیتی هستند و آثار استرس در آنها مشهود است. بیکار شدن و بیکاری‌های ممتد نوعی از استرس را در خانواده نمایان می‌کند و نوع دیگر آن وقتي است که فرد به سن شاغل شدن می‌رسد اما فرصت شغلي برای او ايجاد نشده است. گذشته از آن برخی از افراد هم هستند که پس از سال‌ها تحمل، به شغل مورد نظر خود می‌رسند اما به دليل تحمل استرس‌ها و اتفاق نیفتادن در زمان مناسب نمی‌توانند خوب کار کنند. بنابراین استرس‌ها برای خانواده بحران‌زا هستند. البته اين وظیفه دولت هاست که #171 «تاب‌آوری» را در جامعه آموزش دهند.»

رابطه سرقت و بیکاری

چندی پیش ناصر فرشید رئیس پلیس پیشگیری فرماندهی انتظامی استان کرمان با اشاره به اینکه سرقت لوازم داخل خودرو و قطعات خودرو، سرقت موتورسیکلت و سرقت منازل بیشترین موارد سرقت را به خود اختصاص داده‌اند، اعلام کرد که 78 درصد دستگیرشدگان از افراد بیکار هستند. آمارهای دیگری نیز اعلام شده است. 56 درصد از آنهایی که در کشور به عنوان دزد لوازم خودرو دستگیر می‌شوند و تا پایان عمر با برچسب #171 «دزد» زندگي می‌کنند، برای نخستین بار است که دست به سرقت می‌زنند و شايد پیش از آن حتی خواب دزدی را هم ندیده بودند.

کارشناسان می‌گویند سقوط ارزش‌های اخلاقی و اجتماعي، سستی هنجارها و به پیوست آن شرایط بسیار دشوار زندگي نظیر فقر، تورم و بیکاری در حال حاضر زمینه‌ساز آسیب‌های اجتماعي هستند. همه اينها در جامعه در حالی اتفاق می‌افتد که عده‌ای با اتومبیل‌های خارجی آخرین مدل در خیابان‌ها خودنمایی می‌کنند و در مقابل جوانانی هر روز صبح به امید یافتن شغلي، وقت خارج شدن از خانه از خدا می‌خواهند که شب با شرمندگي به خانه بازنگردند...